

ikke for mit Bedkommende ønske, tilraade eller anbefale de Herrer Repræsentanter for Hæren at slutte sig til Oppositionen og gaa imod Ministeriet; det er en Stilling, jeg paa ingen Maade vil anbefale. Jeg tror, at Hæren og dens Repræsentanter have indtaget en fuldkommen forsvarelig Stilling, idet de i det Væsentlige have støttet de hidtil bestaaende Regjeringer; men jeg vil gaa videre og sige, at jeg tror, at man tidligere har handlet meget urigtigt i at vælte Ansvarret over paa Hæren for de Ulykker, der have raamt os. Jeg tror, at man har handlet meget ilde derved, og jeg vil ønske og haabe, at man — for saa vidt som lignende Ulykker skulde ramme os — i Fremtiden ikke vil forsøge paa at vælte Ansvarret og Skylden over paa Enkelte, men da bære saadanne Ulykker med den Følelse, at vi ere et saa lille Folk, at Ansvarret ikke taa-ler at deles. — Det er et alvorligt Spørgsmaal, der her foreligger for os, men jeg vil sige, at jeg ikke anser enhver Pathos, hørmød en Udtalelse fremkommer, som en Garant for den Alvor, som ligger bagved den, og jeg tror, at flere i denne Sal fuldt vel se og føle Alvoeren og Betydningen af denne Sag, som vi her behandle, men samtidig ikke kunne erkjende, at denne Sag hidtil har været behandlet med hvad vi anse for at være Alvor; thi vi kunne ikke anse en politisk Forhandling for alvorlig ment, saa længe man vedbliver med at føre disse Forhandlinger under de Betingelser, hvorunder vi hidtil have ført dem. Thi, mine Herrer, der er ikke Alvor i Forhandlingen, før man har saadanne Betingelser tilstede, at vi kunne vente noget Udbytte af dem, og det forekommer mig, at de Herrer fra den anden Side lige saa fuldt som vi maa indrømme, at vi maa ind paa et andet Grundlag, en anden Basis for Forhandlingerne, før der overhovedet kan blive Tale om Alvor i disse Forhandlinger. Det er de Ord, hvormed jeg vil møde denne Tale om Alvor. — Det er mit Ønske, at den Tid maa ligge meget nær, at en saadan Forhandling i Virkeligheden maa kunne optages, thi det er ogsaa min Overbevisning, at der ikke er nogen Tid at spilde; vi maa komme til en Ordning af disse Sager, som efter vore Forhold, vore Evner og vore Kræfter kan siges at være forstandig. — Jeg vil ikke giøre det ærede Medlem fra Helsingør Ret i hans stærke Beflagelser over det Bestaaende, paa ingen Maade, jeg tror ikke, at Hærens ærede Repræsentanter giøre den Sag, hvorom det gjælder, nogen egentlig Gavn ved at fremdrage Manglerne og Ulemperne ved det Bestaaende i altfor høi Grad. Jeg tror, at et æret Medlem i det andet Thing har havt Ret i at sige, at der ikke for stærkt maa slaas paa Manglerne ved det Bestaaende, thi derigjennem svækkes og undergraves Tilliden dertil. Jeg beder det ærede Medlem fra Helsingør at tage dette under Overveelse, thi jeg tror, at det, som det først og fremmest gjælder

om, naar vi gaa til en Kamp, som jo er muligt, er, at de, som skulle staa i første Række i Kampen, ogsaa have Tillid til de Institutioner, hvorunder de kjæmpe. Jeg tror, at der for Hærens Bedkommende er noget Ansvar i saa Henseende, og jeg tror, at holdt man sig stærkere til, hvad man har og hvad man i 1867 ansaa for at være noget Overordentligt, noget Særdeles — saaledes blev det i alt Fald betragtet fra den store Del af Befolkningens Side, som derved mente at have bragt et betydeligt Offer — burde man ogsaa have sin Opmærksomhed henvendt paa at iværksætte det paa rette Maade. Jeg er desuden ikke blind for Manglerne, og det er de Herrer bekendt, at der ogsaa i det Forslag, der fremkom fra Flertallets Side, er netop søgt at afhjælpe Mangler og betydelige Mangler, der anerkjendes at være tilstede fra alle Sider, men ganske vist findes der Tendenser i Flertallets Forslag, der gaa i en anden Retning end den, som de Herrer ønske. Derom vil jeg imidlertid sige dette, at jeg er overbevist om, at disse Bestræbelser, disse Tendenser ligge det Bestaaende nærmere end de Tendenser, hvorfra Regjeringsforslaget er gaaet ud, thi det var vitterligt for os Alle paa Rigsdagen i 1867 ligesom for hele Folket, at Herloven af 1867 var et bestemt Skridt i Retning af Folkevæbningstanken, hvorledes man nu end vil forstaa dette Udtryk, det var et Skridt i denne Retning, og det Skridt, som fra Flertallets Side er foreslaaet, er ikke Mere end et Skridt yderligere frem paa den Vej, som vi slog ind paa i 1867. Paa den anden Side har det, som foreslaaet fra Regjeringen, netop en Tendens, som gaar i den modsatte Retning, og vil føre os længere bort fra det Bestaaende end Flertallets Forslag, og derfor tror jeg at have Ret i at sige, at det, vi have foreslaaet, ligger det Bestaaende nærmere, end det, Regjeringen har foreslaaet. — Jeg skal ikke indlade mig paa en Diskussion med det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgtreds (N. P. Jensen) om Folkevæbningstanken og om dette Princip's Betydning i Almindelighed. Vi kjende det ærede Medlems Anskuelse om dette Forhold saa godt, at det ærede Medlem vanstelig vil kunne sige os noget Nyt; men jeg vil dog til hans Bemærkninger sige saa Meget, at vil han i de senest foregaaende Kampe i Serbien se et Vidnesbyrd for Rigtigheden af sin Opfattelse, tror jeg med bedre Ret at kunne sige, at man deri ser et Vidnesbyrd om det Modsatte. Thi den Kamp, som det lille Folk har uholdt i Løbet af et halvt Aar, er for mig et talende Vidnesbyrd netop for Styrken af den Væbning og Væbningsform, som Serberne førte i Iliden. Jeg tror, det er en Opfattelse, som er fuldt berettiget, men vel at mærke maa jeg ogsaa dertil sige, at man maa erindre, at den serbiske Militz, som har kjempet i Løbet af denne Sommer, jo ingenlunde har været ført, udbillet og uddannet paa den Maade, som til-